

Білик В.М., доцент кафедри
адміністративної діяльності НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

У ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» викладені в новій редакції визначення термінів: пряме підпорядкування, близькі особи, потенційний конфлікт інтересів, реальний конфлікт інтересів, члени сім'ї.

В Законі використовуються близькі за змістом терміни «члени сім'ї», «близькі родичі», «близькі особи». Під час урегулювання різних суспільних відносин держава чітко визначає, на кого саме поширює свою дію нормативний акт чи його окрема норма. Щодо членів сім'ї: чинне законодавство не має єдиного підходу щодо визначення поняття «сім'я», а отже, і визначення її членів. Відповідно до ст. 3 Сімейного кодексу України «сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки». До членів сім'ї віднесено осіб, які перебувають у шлюбі, а також їхніх дітей, у тому числі повнолітніх, батьків, осіб, які перебувають під опікою і піклуванням, інших осіб, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права

та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі осіб, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

У Цивільному процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України міститься перелік близьких родичів: чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювачі чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член сім'ї або близький родич цих осіб.

Визначення «*близьких осіб*» охоплює коло осіб, яких можна назвати «близькими» до суб'єктів корупції. У вказаній статті поняття «близькі особи» складається з двох категорій: з членів сім'ї; та з інших осіб, які постійно проживають із суб'єктом корупційних діянь і ведуть з ними спільне господарство. Але закон, окрім членів сім'ї та близьких родичів визначає також близьких осіб розширюючи їх перелік.

Стосовно інших осіб та їх постійного проживання разом із суб'єктом корупційних правопорушень потрібно зазначити, що такими особами є будь-які фізичні особи (різного ступеню спорідненості або без нього), які проживають разом із суб'єктом корупційних правопорушень не менше одного року, не мають постійного місця проживання в іншому місці і мають намір проживати із суб'єктом корупції протягом необмеженого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цією особою службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом).

Визначається, що суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення не можуть мати в безпосередньому підпорядкуванні або бути безпосередньо підпорядкованими у зв'язку з виконанням ними повноважень близьким їм особам, а саме: чоловіку, дружині, дітям, батькам, рідним братам і сестрам, діду, бабі, онукам, усиновлювачам, усиновленим, а також іншим особам за умови їх постійного проживання разом

із вищевказаними особами і ведення з ними спільного господарства.

Крім цього, вищеперераховані особи (суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення) зобов'язані усно або письмово повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

У разі виникнення обставин за яких суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення перебуватимуть в безпосередньому підпорядкуванні або будуть безпосередньо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам, а саме: чоловіку, дружині, дітям, батькам, рідним братам і сестрам, діду, бабі, онукам, усиновлювачам, усиновленим, а також іншим особам за умови їх постійного проживання разом із вищевказаними особами і ведення з ним спільного господарства, відповідні особи, близькі їм особи вживають заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк з моменту виявлення цих обставин.